

Допомога при гіпертонічному кризі.

Як довготривалий вплив високого артеріального тиску, так і раптове його підвищення є загрозливим та нищівним для людського організму. Навіть при хорошому самопочутті пацієнта гіпертензія руйнує судини, а при відсутності правильного лікування вона прогресує та зумовлює ризик виникнення фатальних гострих станів. До таких небезпечних станів належить гіпертонічний криз.

Що таке гіпертонічний криз?

Термін «гіпертонічний криз» слід розуміти як раптовий підйом артеріального тиску, при якому виникає загроза тяжкого ушкодження органів-мішеней. Зазвичай кризом вважають раптовий підйом систолічного артеріального тиску більше 180 мм рт.ст, а діастолічного більше 120 мм рт.ст. Однак, криз може виникати і при менших значеннях тиску, наприклад 140/90, індивідуально в кожного пацієнта.

Які органи можуть постраждати при кризі?

Органи-мішені — це органи, які є найбільш чутливими до порушення кровопостачання. До них належать серце (ймовірний інфаркт міокарда), головний мозок (інсульт, гіпертензивна енцефалопатія), нирки (гостра ниркова недостатність), очі (ураження сітківки, її відшарування), також можливе розшарування аорти при тривалій гіпертензії у пацієнтів старшого віку.

Поява скарг стосовно одного з цих органів свідчить про виникнення **ускладненого** гіпертонічного кризу.

Лікування даного кризу проводиться лише в стаціонарі та через доведений доступ.

Які симптоми вказують на ускладнення?

- Тиснучий біль за грудиною, який може поширюватись на ліву руку, шию
- задишка
- порушення свідомості, блювання, судоми
- порушення зору
- порушення мови, порушення чутливості та рухової функції кінцівок, обличчя

Якщо ж симптомів ураження конкретних органів немає, а пацієнта турбують загальні ознаки погіршення стану, то криз **неускладнений**.

Симптоми неускладненого кризу:

- різкий сильний головний біль
- запаморочення, слабкість, нудота
- «мушки перед очима»
- тривожність, страх
- носова кровотеча.

Як діяти при ускладненому гіпертонічному кризі?

- 1.Слід негайно викликати швидку допомогу!
- 2.При появі сильного болю за грудиною прийняти нітрогліцерин 0.5мг 1 таблетку під язик (можна вжити до 3 таблеток, якщо через 3-5 хв після прийому не зменшується біль)

Допомога при неускладненому гіпертонічному кризі:

- 1.Зайняти напівсидяче положення, вкритись теплим покривалом.
- 2.Забезпечити доступ свіжого повітря.
- 3.Спокій впродовж 30хв: усунути подразники, що впливають на фізичний та емоційний стан хворого. Приблизно в 1/3 пацієнтів артеріальний тиск знижується, адже стрес є важливим фактором гіпертензії. Продовжувати вимірювати АТ при цьому.
- 4.Якщо не стає легше, прийняти каптоприл 25мг під язик. Якщо АТ не знизився, через 30 хвилин повторити. Інші препарати: клофелін 0.15 мг.
- 5.Якщо препарати не дали ефекту — викликати швидку допомогу.

Як запобігти виникненню гіпертонічного кризу?

Профілактикою стрибків АТ та прогресування АТ до вищих цифр перш за все є підбір ефективної медикаментозної терапії індивідуально для кожного пацієнта, при якій вдається досягнути цільового рівня систолічного артеріального тиску **менше 140** мм рт.ст.

При артеріальній гіпертензії важливо не пропускати прийоми препаратів, а вживати їх **щоденно**, навіть при нормальних значеннях АТ і хорошому самопочутті людини.

Найбільшою помилкою пацієнтів є прийом препаратів лише при поганому самопочутті та при високих значеннях АТ. Лікарські засоби нормалізують АТ та зменшують ризик ускладнень лише при довготривалій щоденній терапії!